

Hydrogeologické posouzení v lokalitě Milevsko

Likvidace srážkových vod

Parcela č. 582/4 - k. ú. Milevsko (okres Písek)

Příbram, říjen 2019

Vypracoval: RNDr. Miloš Čeleda

1. ÚVOD

V říjnu 2019 objednalo Město Milevsko (sídlem MÚ: nám. E. Beneše 420, 39901 Milevsko) provedení hydrogeologického posudku. Cílem elaborátu je posoudit možnost likvidace srážkových vod ze střechy stávající mateřské školy včetně atria.

Jedná se o parcelu č. 582/4 v k. ú. Milevsko (okres Písek, Jihočeský kraj). Lokalita se nachází ve městě Milevsko, cca 500 m západο-jihozápadně od žst. Milevsko.

Použité podklady: Jednání s projektantem a investorem
Geologická mapa a mapa vodního hospodářství / ochrany vod 1 : 50 000
Rekognoskace lokality
Rešerše údajů z archivních geologických průzkumů v blízkém okolí
Zkušenosti s průzkumnými pracemi v okolí lokality

Morfologicky se jedná o mírně svažité území, sklon terénu je k východo-severovýchodu směrem k Milevskému potoce a činí 3 - 4 %.

2. GEOLOGICKÉ POMĚRY

Z regionálně-geologického hlediska je zájmové území tvořeno horninami soustavy Českého masívu - krystalinikem a prevariským paleozoikem moldanubické oblasti (moldanubikum). Tyto horniny jsou dále řazeny do regionu magmatity v moldanubiku → jednotka středočeský pluton → subjednotka skupina Čertova břemene

Přímo na lokalitě a v blízkém okolí se pod kvartérním pokryvem nalézají porfyrické melanokratické amfibol-biotitické granity typu Čertova břemene (základní varieta).

Reliéf terénu i nevětralého horninového podloží je mírně členitý a jeho hloubka je závislá na charakteru a stupni zvětrání. Zvětralá a navětralá zóna obvykle nepřesahuje hloubkovou hranici 6 metrů pod úroveň terénu. Pod touto úrovní bývají podložní horniny již většinou zdravé; slabě navětralé mohou být pouze v okolí otevřenějších puklinových systémů. V zájmovém území se silně zvětralé horninové podloží vyskytuje v hloubce od cca 2,5 - 3 metrů pod úrovní terénu.

Kvartérní pokryv zejména představují deluviální písčito-hlinité, hlinito-písčité a jílovito-písčité zeminy. Mocnost kvartérních zemin zde činí do 2,5 - 3 metrů, přičemž závisí na konkrétní morfologické pozici v terénu. Hlouběji se pak nachází hlinito-písčito-kamenité eluvium (pozn. eluvium je charakteru zemin, avšak stratigraficky je již řazeno k podložním horninám).

V okolí Milevského potoka se vyskytují aluviální náplavy, které jsou tvořeny zrnitostně proměnlivým materiálem (převažují písčito-hlinité zeminy). Jedná se převážně o splachové nevytříděné sedimenty. V souvislosti se změnami unášecí schopnosti toku (i jeho průběhu) je tato sedimentace poměrně chaotická.

3. HYDROGEOLOGICKÉ POMĚRY

- **hydrogeologický rajón:** 6320 - krystalinikum v povodí Střední Vltavy
- **útvary podzemních vod:** 63201 - krystalinikum v povodí Střední Vltavy - jižní část

Z hydrogeologického hlediska se jedná o území průměrně vhodné pro získání většího množství podzemní vody. Nositelem zvodnění zájmového území je průlinově propustný kvartérní kolektor, který je hydraulicky spojen s **hlubším kolektorem vytvořeným v zóně přípovrchového rozvolnění a puklinového porušení podložních hornin**. Vydatnosti jednotlivých zdrojů jsou převážně vhodné pouze pro individuální zásobování. Můžeme zde rozlišit dva typy hydrogeologických kolektorů - puklinový v podložních horninách a průlinový v kvartérních sedimentech.

Kolektor puklinový

Horniny, které budují geologické podloží zájmové oblasti, se vyznačují jen méně intenzivním oběhem podzemní vody. Přírodní doplňování zásob podzemní vody je přímo závislé na atmosférických srážkách. **V závislosti na litologickém charakteru hornin se podzemní voda vyskytuje pouze jako voda puklinová.** Oběh podzemní vody je vázán převážně na pásmo povrchového rozvolnění puklin, případně na hlubší průběžné pukliny tektonického původu. Množství puklinové vody je závislé na stupni rozpukání a navětrání hornin, dále na délce, rozvětvenosti, výplni a hloubkovém dosahu puklin. Vzhledem k reliéfu, geologické stavbě a celkové zastavěnosti lokality se nevyskytují pramenní vývěry, zejména se tak uplatňuje plynulé odvodňování prostřednictvím kvartérních sedimentů.

Propustnost podložních hornin je možno charakterizovat nízkým až středním koeficientem transmisivity T (dle stupně rozpukání se pohybuje řádově v úrovni 10^{-4} až $10^{-5} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Specifikace mocnosti zvodnělé vrstvy v podložních horninách je problematická, v případě běžné puklinové propustnosti se může jednat až o 50 - 70 metrů, vyšších hodnot dosahuje jen v případě tektonicky porušených oblastí (což však není případ zájmového území).

Hladina podzemní vody na lokalitě je odhadována v hloubce min. 10 metrů pod terénem. Směr proudění podzemní vody je konformní se spádem terénu tzn. k východo-severovýchodu směrem k Milevskému potoku.

Kolektor průlinový

V pokryvných útvarech se vytvářejí v příznivých podmínkách maximálně pouze dočasné zvodně. V terénu voda stéká po horninovém podloží, přičemž jen zřídka může vyvěrat na povrch ve formě převážně periodických pramenů. Podmínky pro vytvoření zvodní v případě kvartérních sedimentů o vyšších mocnostech a proměnlivé propustnosti jsou méně vhodné a zvodnění je většinou nevýznamné, maximálně může sloužit pouze k zásobování individuálních sídel.

4. PRŮZKUMNÉ PRÁCE

Přímo na lokalitě nebyly v této fázi projektu realizovány vlastní průzkumné práce, pro zjištění geologických poměrů byl využit popis profilu blízkého archivního vrtu. Vzhledem ke vzájemné blízkosti obou lokalit a stejnému geologickému prostředí lze výsledky dokumentace geologického profilu aplikovat i na posuzovaný případ. Geologický profil byl zdokumentován následovně:

Archivní vrt 250 (Geofond ID 368952)

0,00 - 0,30 m	hlína písčitá, humózní, šedohnědá
0,30 - 1,00 m	hlína slabě písčitá, měkká, šedohnědá
1,00 - 3,40 m	hlína písčitá, slabě jílovitá, měkká, hnědá

kvartér

3,40 - 4,00 m	granodiorit, střednozrnný, písčitý, zvětralý, ulehlý, slabě hlinitý, hnědý
---------------	--

mladší paleozoikum

hladina podzemní vody nebyla zastižena

Lokalizace archivního vrtu (červený obdélník) a zájmové lokality (zelená hvězda)

Archivní geologický profil poskytuje pro posouzení možnosti likvidace srážkové vody dostatečné množství poznatků.

5. HYDROGEOLOGICKÉ ZÁVĚRY

Vzhledem k uvažovaným hydrogeologickým a geologickým podmínkám doporučujeme řešit likvidaci srážkových vod primárně akumulací + následnou závlahou pozemku a sekundárně zasakováním v podzemním zasakovacím objektu např. v drénu vyplněném štěrkem či vsakovacích blocích. Vzhledem k rozsahu odvodňovaných ploch je vhodné celý systém doplnit o bezpečnostní přepad ze vsakovacího zařízení do veřejné kanalizace.

Pro návrh řešení dle ČSN 75 9010 *Vsakovací zařízení srážkových vod* bude dále uvažováno s hodnotou koeficientu vsaku v úrovni $k_v = 6 \times 10^{-6} \text{ m.s}^{-1}$, součinitelem bezpečnosti vsaku $f = 1$ a odtokovým součinitelem $\phi = 1$ (střecha MŠ) a $\phi = 0,6$ (atrium). Plocha odvodňované střechy MŠ je 1078 m^2 a plochy atrie 45 m^2 , celková redukováná odvodňovaná plocha činí tedy 1105 m^2 . Dle klasifikace ČSN 75 9010 *Vsakovací zařízení srážkových vod* se tedy jedná o náročnou stavbu. Přírodní poměry je možné klasifikovat jako jednoduché - geologická stavba je monotónní, hladina podzemní vody v hloubce větší než 2 metry pod terénem.

Propočtem pro návrhový déšť s dobou trvání 5 minut až 72 hod tak vychází maximální hodnota retenčního objemu $35,81 \text{ m}^3$ (pro dobu trvání srážky 10 hod). Při níže navrhované ploše vsaku a uvažovaných vstupních parametrech výpočtu tak vychází doba prázdnění 69,1 hod, což je z pohledu ČSN 759010 **vyhovující** (méně než 72 hod). Výpočet je uveden v příloze.

Pro konkrétní návrh vsakovacího zařízení projektantem je vhodné dodržet tyto parametry:

- **vypočtená min. plocha vsakování:** 24 m^2
- **návrh rozměru vsakovacího objektu:** $6 \times 4 \times 1 \text{ m}$ (délka x šířka x výška) případně dle prostorových dispozic
- **retenční kapacita vsakovacího objektu - varianta štěrková výplň (30 % objemu):** $7,20 \text{ m}^3$
- **retenční kapacita vsakovacího objektu - varianta vsakovací boxy (96 % objemu):** $23,04 \text{ m}^3$
- **umístění vsakovacího objektu:** s ohledem na co největší aktivní plochu zasakování je vhodné jej osadit ve vodorovné poloze a pokud možno jej situovat kolmo na směr proudění podzemní vody
- **interval umístění vsakovacího objektu:** vzhledem k uvažovaným geologickým a hydrogeologickým podmínkám bude nutno umístit horní plochu vsakovacího objektu do hloubky cca 2 - 3 metry pod terénem, přičemž skutečnou hloubku umístění vsakovacího objektu bude nutno upravit během bagrovacích prací dle konkrétně zastižené geologické situace tak, aby byl celý vsakovací objekt bezpodmínečně umístěn v písčitých zeminách či v rozvětralých / rozpukaných podložních horninách, oboje však jen s co nejmenším obsahem hlinité či jílovité frakce.
- **výplň vsakovacího objektu:** štěrk (kačírek, event. drcené kamenivo frakce 16/32 mm či 32/63 mm) nebo vsakovací boxy

S ohledem na potřebu využití zachycené dešťové vody, nutnost zajištění vypočtené akumulární schopnosti a z důvodu zabránění kolmatace bude vsakovacímu objektu předřazen akumulární prostor. Proto lze doporučit jímku o min. objemu 29 m^3 v případě realizace štěrkového vsakovacího drénu (resp. 13 m^3 při použití vsakovacích boxů).

Horní plochu vsakovacího objektu je vhodné chránit vrstvou štěrkopísku mocnosti cca 0,1 m (pro zabránění kolmatace). Eventualitou je použití geotextilie. Vsakovací objekt pro likvidaci dešťových vod splňující výše uvedené parametry je možno umístit ve vzdálenosti minimálně 5 m od budovy.

6. Z Á V Ě R

Provedené hydrogeologické posouzení bylo zaměřeno na posouzení možnosti likvidace srážkové vody na parcele č. 582/4 v k. ú. Milevsko.

Vzhledem k uvažovaným hydrogeologickým a geologickým podmínkám doporučujeme řešit likvidaci srážkových vod primárně akumulací + následnou závlahou pozemku a sekundárně zasakováním v podzemním zasakovacím objektu např. v drénu vyplněném štěrkem či vsakovacích blocích. Vzhledem k rozsahu odvodňovaných ploch je vhodné celý systém doplnit o bezpečnostní přepad ze vsakovacího zařízení do veřejné kanalizace. Při uvažovaných hodnotách propustnosti podloží a navrženém rozměru vsakovacího objektu byla výpočtově prokázána příznivá bilance pro funkčnost tohoto řešení.

Před samotnou realizací zasakovacího objektu důrazně doporučujeme v místě jeho plánovaného umístění provést ověření geologického profilu (nejvhodněji výkopem) s následnou vsakovací zkouškou pro zpřesnění uvažovaného koeficientu vsaku. Dle výsledků vsakovací zkoušky lze provést korekci koeficientu vsaku a tím také velikosti a hloubky umístění zasakovacího objektu.

Na základě uvedených skutečností je možno posudkem navrhované řešení doporučit k realizaci.

V Příbrami, říjen 2019

Vypracoval:

RNDr. Miloš Čeleda

RNDr. Miloš Čeleda

Na Planinách 402

Příbram 5

261 01

mobil: 739 31 22 82

e-mail: milosceledda@volny.cz

Příloha

Výpočet retence dle ČSN 75 9010 - likvidace srážkových vod

Vstupní hodnoty

Návrh vsakovací plochy	A_{vsak} (m ²)	24
Koeficient vsaku	k_v (m/s)	6.00E-06
Součinitel bezpečnosti vsaku	f	1
Vsakový odtok	Q_{vsak} (l/s)	0.144
	Q_{vsak} (m ³ /s)	0.000144
Odvodňovaná střecha MŠ	A (m ²)	1078
odtokový součinitel	φ	1
Odvodňovaná plocha atria	A (m ²)	45
odtokový součinitel	φ	0.6
Redukovaná plocha	A_{red} (m²)	1105

Výpočet retenčního objemu

Doba trvání srážky t_c (min)	Doba trvání srážky t_c (hod)	Měrná stanice Tábor (mm), periodičita 0,2	Povrchový odtok - objem srážek V_d (m ³)	Vsakový odtok - vsáknutý objem V_{vsak} (m ³)	Retenční objem vsakovacího zařízení V_{vz}
5		11.9	13.15	0.0432	13.11
10		16.4	18.12	0.0864	18.04
15		18.4	20.33	0.1296	20.20
20		19.7	21.77	0.1728	21.60
30		21.8	24.09	0.2592	23.83
40		23.2	25.64	0.3456	25.29
60	1	25.1	27.74	0.5184	27.22
120	2	28.6	31.60	1.0368	30.57
240	4	32.4	35.80	2.0736	33.73
360	6	34.4	38.01	3.1104	34.90
480	8	35.9	39.67	4.1472	35.52
600	10	37.1	41.00	5.184	35.81
720	12	37.8	41.77	6.2208	35.55
1080	18	40.0	44.20	9.3312	34.87
1440	24	41.8	46.19	12.4416	33.75
2880	48	51.6	57.02	24.8832	32.13
4320	72	59.1	65.31	37.3248	27.98

Stanovení doby prázdnění

Retenční objem - max. hodnota	V_{vz} (m ³)	35.81
Vsakový odtok	Q_{vsak} (m ³ /s)	0.000144
Doba prázdnění	T_{pr} (s)	248691
Doba prázdnění	T_{pr} (hod)	69.1

Doba prázdnění je menší než 72 hod = lze aplikovat podzemní vsak